

Izvještaj misije

Bruno Curvale

Osnovna svrha ove misije je da zajedno s Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, čije je sjedište u Banjoj Luci, izvrši procjenu potreba, kao i da timu Vijeća Europe, putem preporuka, pomogne u postavljanju budućih konkretnih aktivnosti.

Posjeta se sastojala od četiri sastanka, koji su održani 18. i 19. juna 2009.

Prvi sastanak je održan u popodnevnom časovima 18. juna sa rukovodstvom Agencije koju čine: prof. dr sc. Nihad Fejzić, direktor Agencije, Boris Ćurković i mr Jugoslav Vuk Tepić, zamjenici direktora, kao i Benjamin Muhamedbegović, pomoćnik direktora za osiguranje kvaliteta. Sastanak je bio posvećen predstavljanju trenutnog stanja razvoja Agencije i diskusiji o provođenju aktivnosti Agencije.

Drugi sastanak je održan 19. juna prije podne. Sastanku su prisustvovali direktor Agencije i njegova dva zamjenika, a ispred SUS BiH (predstavništvo Svjetskog univerzitetskog servisa u BiH) Lejla Sahačić, projekt menadžer, i Haris Muhić, direktor. Sastanak je uglavnom bio posvećen ENQA (Evropskoj asocijaciji za osiguranje kvaliteta) i uvjetima koje je potrebno ispuniti kako bi Agencija postala punopravni član ove asocijacije.

Na trećem sastanku koji je održan 19. juna u kasnim prijepodnevnom satima prisustvovali su predstavnici Univerziteta Banja Luka: prof. dr Valerija Šaula, prorektor za međunarodnu suradnju, prof. dr Simo Jakanović, prorektor za nastavna i studentska pitanja, prof. dr Petar Marić, dekan Elektrotehničkog fakulteta, Miroslav Dragić, koordinator za osiguranje kvaliteta, Jelena Rozić, koordinator za međunarodnu suradnju. Na sastanku su učesnici iznijeli stavove o tome šta očekuju od novoformirane agencije, kao i od Vijeća za visoko obrazovanje i osiguranje kvaliteta koje je nedavno uspostavljeno u Republici Srpskoj.

Zadnji sastanak je održan s prof. dr sc. Petrom Marićem, koji je pored svojih univerzitetskih obaveza, ujedno i predstavnik Bologna Follow-Up grupe, kao i Generalne skupštine Evropskog registra agencija za osiguranje kvaliteta.

Razgovor je bio u prijateljskom i informativnom duhu. Ovom prilikom želim da zahvalim svim učesnicima na dobrodošlici. Takođe zahvaljujem Nedimu Vrapcu, projekt menadžeru Kancelarije Vijeća Europe u Sarajevu, koji mi je tokom cijele posjete Banjoj Luci bio na usluzi.

U nastavku izvješća su predstavljeni rezultati diskusija u vezi s pitanjima o kojima se raspravljalo tokom održanih sastanaka.

Svjestan sam da je mogući uzrok mog nerazumijevanja i površne analize kratko vrijeme koje sam imao za upoznavanje sa specifičnostima strukture visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Unaprijed se izvinjavam ukoliko je to slučaj i molim čitaoca da prilikom razmatranja ovog izvješća to uzme u obzir.

Idealno bi bilo kada bi se predloženim preporukama dala prednost u planu aktivnosti Agencije.

1. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (HEA)

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta je osnovana Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine, koji je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila 30. jula 2007. godine. Agencija je samostalna upravna organizacija (čl. 47.). Njene nadležnosti su definisane članovima 48, 49. i 50. ovog zakona, a rukovodeća struktura članom 51. Agencija se financira iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (čl. 52.).

Nadležnosti Agencije pokrivaju dvije osnovne oblasti aktivnosti:

- Kvalitet visokog obrazovanja. Agencija je odgovorna za postavljanje minimalnih standarda u oblasti visokog obrazovanja.
- Zaštita sistema visokog obrazovanja i studenata u BiH. Agencija treba održavati državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova.

U Okvirnom zakonu i Statutu Agencije nije precizno objašnjena treća aktivnost koja se odnosi na podršku aktivnostima unutarnjeg osiguranja kvaliteta visokoškolskih ustanova. Ali ova oblast može biti posmatrana kao jednako važna, kao i aktivnosti vanjskog osiguranja kvaliteta otkako su 2005. doneseni Europski standardi i smjernice.

2. Aktivnosti

Agencija predviđa da će razviti dvije vrste pristupa.

2.1 Razvoj osiguranja kvaliteta

Prva aktivnost će se odnositi na uspostavljanje mehanizama za ocjenjivanje unutarnjeg osiguranja kvaliteta od strane visokoškolskih institucija. Svrha ove aktivnosti je razvoj i njeni rezultati će biti preporuke za poboljšanje. Agencija još nije odredila da li je tačan naziv ove aktivnosti institucionalna akreditacija ili institucionalna evaluacija. Prema onome kako sam ja razumio, naziv ove aktivnosti ne bi trebao biti akreditacija. Bliži naziv je onaj koji je u nekim agencijama označen kao "institucionalna evaluacija" (znajući da će u ovom slučaju evaluacija pokrivati samo dio institucionalnih aktivnosti, kao što je predviđeno da se uglavnom usredsredi na Europske standarde i smjernice, prvi dio) ili možda preciznije "provjera kvaliteta" mehanizama koji se odnose na kvalitet obrazovanja. Prvi dio Europskih standarda i smjernica predstavlja ispravan osnov za sistem unutarnjeg osiguranja kvaliteta. Iz tih razloga Agencija ih stavlja u srž procedure za ocjenjivanje kvaliteta, kao što je i predviđeno. I pored toga što su više usmjereni na iskustva studenata, kvalitet obrazovanja i mehanizmi unutarnjeg osiguranja kvaliteta su s njima povezani.

Prvi dio Europskih standarda i smjernica bi mogao biti upotpunjen sa kriterijima koji se odnose na istraživačke aktivnosti, naročito u slučaju univerziteta. S obzirom da Okvirni zakon zahtijeva od Agencije da predloži smjernice i kriterije za dodjeljivanje sredstava institucijama za naučna istraživanja, ocjena ovog dijela aktivnosti univerziteta će biti izuzetno značajna.

Preporuka 1

Tražiti institucionalnu evaluaciju sa naglaskom na razvoj kvaliteta (umjesto akreditacije): ocjena unutarnjeg osiguranja kvaliteta ugledne visokoškolske ustanove, i kao rezultat izdati preporuke za poboljšanje (mehanizama za unutarnje osiguranje kvaliteta). Prva runda testova sa dobrovoljnim visokoškolskim ustanovama će, kada bude spremna, olakšati implementaciju cjelokupnog procesa.

2.2 Akreditacija programa

Sljedeća aktivnost je akreditacija programa. Preciznije rečeno, ovu aktivnost čini evaluacija programa i preporuke koje će biti upućene nadležnom organu prije nego što donese svoju odluku o akreditaciji.

Agencija je nadležna za evaluaciju prije akreditacije. Ovo razdvajanje ocjenjivanja kvaliteta programa i odluke o akreditaciji je mudro. Da bi se potpuno zadovoljila i omogućila transparentnost svih procesa, izvješće o evaluaciji treba biti objavljen prije nego što se donese bilo kakva odluka.

Preporuka 2

U svrhu akreditacije programa na osnovu poglavlja 1. Smjernica i standarda za osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine uključiti kriterije ocjenjivanja koji su značajni za naučna istraživanja, tj. razviti razumljiv pristup za ocjenjivanje istraživačkih aktivnosti/mogućnosti, pristup koji je povezan sa smjernicama i kriterijima koje će predložiti Agencija u svrhu dodjeljivanja sredstava za istraživanje visokoškolskim institucijama.

2.3 Akreditacija institucija

Agencija još nije započela sa razvojem specifičnog pristupa za evaluaciju koja treba da prethodi akreditaciji institucija. To je i prema Okvirnom zakonu i prema Statutu Agencije jedan od njenih osnovnih zadataka. Sadržaj Okvirnog zakona pokazuje da postoji stvarni interes u pogledu osnivanja novih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. Od Agencije se očekuje da (Okvirni zakon, 30. juli 2007. član 48.):

- Postavi jasne, transparentne i pristupačne kriterije za akreditaciju visokoškolskih ustanova i usvoji norme koje uspostavljaju minimum standarda u oblasti visokog obrazovanja,
- Daje preporuke u vezi s kriterijima i standardima Ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko distriktu u vezi s osnivanjem i zatvaranjem visokoškolskih ustanova i u vezi s prestrukturiranjem studijskih programa. Daje preporuke u vezi s kriterijima i standardima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

Razlika između procesa evaluacije i procesa političkog odlučivanja (licenciranje ili akreditacija) je veoma značajna jer agencije, prema Europskim standardima i smjernicama, trebaju osigurati neovisnost svojih odluka u odnosu na sve druge zainteresirane strane. Veoma je važno pojasniti ovu stvar.

Preporuka 3

Kao u pogledu neovisnosti procesa evaluacije prije akreditacije institucija ili programa preporučuje se (u slučaju kada se odluke koje se donose od strane organa vlasti razlikuju od onih koje je donijela neovisna agencija (ESS 3. dio, kriteriji 3.6. Neovisnost)) da se javno objavi izvješće o evaluaciji prije nego što se donese bilo kakva odluka.

U ovoj fazi procesa implementacije, pitanja koja se odnose na uslove pod kojima je ustanova ovlaštena za rad možda zahtijevaju dalja razmišljanja.

Preporuka 4

Definisati pojam licenciranja i pojam akreditacije, specifične kriterije, procedure, mehanizme i odgovornosti. Definisati vezu između licenciranja i akreditacije (koji su to važni preduvjeti, kako važne odluke određuju jedna drugu?)

“Ovlaštenje za rad” koje se daje visokoškolskim ustanovama je sigurno od suštinske važnosti za budućnost sistema visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine. Gledajući iz ove perspektive

definicija akreditacije treba da bude pojašnjena. Koje je njeno pravo značenje? Šta se očekuje od nje? Izgleda da je primjenjiva na sve visokoškolske ustanove, ali je napravljena razlika između akreditacije i licenciranja. Da li je moguće imati licenciranu, a istovremeno neakreditovanu visokoškolsku ustanovu? Da li se zasniva na minimumu standarda ili je riječ o oznaci kvaliteta? Da li je povezano sa financiranjem institucija ili ne?

Proces licenciranja koji je zasnovan samo na formalnim zahtjevima vjerovatno nije dovoljan da zaštiti zemlju od lažnih institucija. Čak može dovesti do situacija u kojoj se otkrije da licencirana institucija predlaže programe koji nisu akreditirani.

Preporuka 5

Razviti specifičan pristup za licenciranje novih visokoškolskih ustanova, koji je povezan sa kreiranjem procedure akreditacije. Evaluacija koja je potrebna za akreditaciju je ranija evaluacija projekta. Preporučuje se da se evaluacija projekta ne fokusira samo na administrativne zahtjeve i inpute, nego i na ciljeve i ambicije koje nudi obrazovanje. Kriteriji koji se koriste za ovu evaluaciju projekta trebaju biti dosljedni kriterijima koji se koriste tokom akreditacije.

Kako su o akreditaciji (institucija i programa) odlučile javne vlasti i kako se odluke odnose na minimum standarda, preporučuje se da se prilikom osnivanja novih institucija uspostavi jača veza između licenciranja i akreditacije. Trebaju se izbjegavati situacije u kojima će jedan nadležni organ određenu instituciju ovlastiti za rad, a nakon toga je taj isti organ neće akreditovati.

U slučaju već postojećih institucija akreditacija je još nejasnija. Zakon predviđa mogućnost ukidanja visokoškolskih ustanova. To nije nimalo jednostavno provesti jer su ovdje, između ostalog, uključeni i studenti. U vezi s ovim pitanjem važno je da se pomogne ustanovi da započne sa rješavanjem problema koje ima. Pristup koji se zasniva na “provjeri kvaliteta”, a koji je predložila Agencija, je sigurno mudar pristup ukoliko su njegovi ishodi jasne preporuke u vezi s tim što se treba preduzeti i u kojem periodu. Takav mehanizam na kraju može dovesti i do preporuke zatvaranja određene visokoškolske ustanove. U ovom slučaju se preporučuje da se detaljno razrade mehanizmi koji će omogućiti studentima da svoje školovanje nastave na nekoj drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Preporuka 6

Pažljivo odrediti kriterije za evaluaciju, prateće procedure, kao i uslove pod kojima proces može eventualno dovesti do zatvaranja visokoškolske ustanove ili programa, a sve to u najboljem interesu studenata.

2.4 Razvijanje posebnih kriterija za akreditaciju novih visokoškolskih ustanova

Prednost postojanja posebnih procedura u ovom slučaju bi mogla biti povod za isticanje onoga što se očekuje od visokog obrazovanja bez neposrednog ugrožavanja već postojećih institucija koje su od značaja za razvoj kvaliteta i posredne procese. Insistiranje na poštivanju akademskih vrijednosti, razvoju kritičkog mišljenja, pravičnog obrazovanja, nepristrasnosti u odnosu na studente, korištenje prvog dijela Evropskih standarda i smjernica, djelotvorne politike i procedure osiguranja kvaliteta, itd. može se jednostavno sprovesti u kontekstu osnivanja nove institucije.

3. Priznavanje rada Agencije

Insistiranje na kriterijima za izbor stručnjaka svakako se odnosi na činjenicu da Agencija želi da svoje aktivnosti učini legitimnijim uz pomoć pravilno odabranih i priznatih eksperata. U

vezi s ovim ciljem početni rad Agencije ide u pravom smjeru i nabrojani kriteriji za izbor eksperata su zadovoljavajući. Međutim, ovi kriteriji u određenim okolnostima mogu biti problematični iz razloga što su prilično zahtjevni.

Sistem evaluacije od strane kolega stručnjaka je jedan od izvora zakonitosti Agencije. On nije jedini i mora biti upotpunjen snažnom metodologijom, procedurama i procesima. Treba posebnu pažnju usmjeriti na činjenicu da zakonitost koju će Agenciji priznati akademska zajednica ovisi od toga koliko su kvalitetne kolege stručnjaci, kao i metode i procedure koje će se primjenjivati. Na kvalitet će, između ostalog, uticati odnosi Agencije i akademske zajednice.

Preporuka 7 (pogledaj poglavlje 3.3)

Konzultovanje s akademskom zajednicom i kada je to potrebno sa studentima prilikom kreiranja kriterija za izbor kolega stručnjaka, metoda evaluacije i procedura, a sve u cilju da se uspostavi čvrsta veza i povjerenje akademske zajednice u kredibilitet Agencije.

3.1 Integracija u mrežu agencija za osiguranje kvaliteta

Agencije za osiguranje kvaliteta koje su članovi različitih mreža, kao što je u Europi ENQA ili CEEN, imaju koristi od razmjene iskustava i učestvovanja u zajedničkim aktivnostima ili pregledima.

Agencija predviđa apliciranje za članstvo u ENQA, što predstavlja veoma značajan cilj. Značajan je iz razloga što je članstvo u ENQA zagantirano onim agencijama za koje se prilikom neovisne vanjske evaluacije dokaže da su zadovoljile Europske standarde i smjernice. Europski standardi i smjernice od agencija zahtijevaju da ispune uslove koji se odnose na odgovornost i kvalitet rada. Zahtjev za ispunjenje ovog cilja je nesumnjivo dobra politika za početak rada Agencije. Postajanje punopravnog člana ENQA je jako važno za Agenciju jer će visokoškolske ustanove imati povjerenje u rad Agencije.

Da bi aplicirala za članstvo u ENQA Agencija prvo mora da radi, jer će se vanjski pregledi odnositi na implementacije aktivnosti. Agencija prvo treba da aplicira za pridruženi status. Ovaj status ne znači i punopravno članstvo, ali zato nije ništa manje važan. On omogućava Agenciji da učestvuje na seminarima, radionicama i konferencijama koje organizira ENQA. Na taj način Agencija će učestvovati u razmjeni iskustava sa drugim agencijama i sigurno će joj to biti od velike koristi.

Preporuka 8

Aplicirati za pridruženi status u ENQA kako bi joj bilo omogućeno učestvovanje na seminarima, radionicama i konferencijama koje organizira ENQA.

Preporučuje se Agenciji da već započne suradnju sa punopravnim članicama koje su nedavno prošle kroz proces vanjskog pregleda, a sve u cilju bolje pripreme za apliciranje za punopravno članstvo u ENQA kada za to bude spremna.

Preporuka 9

Uspostaviti veze i suradnju sa partnerskim agencijama koje su punopravne članice ENQA.

Posljednja važna stvar kada je riječ o punopravnom članstvu u ENQA ili apliciranju za Registar europskih agencija za osiguranje kvaliteta je da agencije moraju dokazati da su neovisne u odnosu na visokoškolske ustanove i vlast prilikom donošenja odluka. U slučaju Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta odluke koje ona donosi su samo preporuke dok su konačne odluke (licenciranje institucija, akreditacija programa ili institucija) u rukama javne vlasti. Ukoliko preporuke budu javne prije nego što se donese bilo kakva odluka, to ne bi trebalo da predstavlja problem. Međutim, ono što bi moglo biti problem je činjenica da je politička vlast ta koja daje prijedloge za imenovanje eksperata. Kako se neovisnost tiče svih elemenata koji učestvuju u odluci, iz ove perspektive izbor eksperata od strane "nadležnih obrazovanih vlasti" (čl. 49.) bi mogao biti problem. Ova stvar se mora pažljivo pogledati u svjetlu provođenja aktivnosti Agencije. To je možda samo pitanje objašnjenja.

Preporuka 10

Uspostaviti procedure koje će omogućiti da se preporuke Agencije koje se odnose na licenciranje institucija i akreditaciju programa ili institucija objave javno prije nego što javne vlasti donesu konačnu odluku o akreditaciji.

Preporuka 11

U Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju pregledati dio koji se odnosi na imenovanje stručnjaka za evaluaciju. Član 49. navodi da se eksperti biraju od strane "nadležnih obrazovanih vlasti". Ovo bi moglo da ugrozi političku neovisnost Agencije.

3.2 Važnost kvalitetnog odnosa između Agencije, zainteresiranih strana i organizacija koje rade u oblasti visokog obrazovanja

Agencija treba da razvija odnose zasnovane na uzajamnom povjerenju i znanju između zainteresiranih organizacija, studentskih unija, unija poslodavaca i drugih tijela koja rade u oblasti visokog obrazovanja.

Preporuka 12

U cilju pojašnjavanja svoje misije i ciljeva zainteresiranim stranama, Agencija treba da organizira sastanke i konferencije.

3.3 Akademska zajednica

Agenciji se preporučuje da s akademskom zajednicom uspostavi čvrste veze zasnovane na uzajamnom razumijevanju. Ovo bi se trebalo vršiti kroz konzultacije prilikom kreiranja procedura. To se takođe može vršiti i uspostavljanjem procedura ispitivanja u svrhu učenja na osnovu iskustva i osluškivanjem reakcija koje dolaze iz institucija, organizirajući cikličnu reviziju procedura koje se koriste u cilju da aktivnosti Agencije budu u ravni sa razvojem i ishodom u institucijama. To je način da se na samom početku pokaže institucijama da Agencija namjerava da osluškuje institucije.

Preporuka 13

Uspostaviti mehanizme suradnje između Agencije i akademske zajednice: a) konzultiranje prilikom kreiranja procedura, b) predviđanje procedura ispitivanja kako bi se dobila konstruktivna povratna informacija od visokoobrazovnih institucija nakon evaluacije, c) na osnovu povratne informacije organizirati ciklične revizije procedura u upotrebi.

Očekuje se da će u ovome učestvovati Rektorska konferencija javnih univerziteta. Ovo će svakako biti djelotvornije ukoliko se Agencija može osloniti na Rektorsku konferenciju u svojoj interakciji s akademskom zajednicom. Ukoliko postoje konferencije i drugih vrsta institucija, bilo bi interesantno vidjeti do kojeg stepena mogu biti udružene u implementaciji Agencije.

Preporuka 14

Uspostaviti čvrsti poslovni odnos između Rektorske konferencije BiH i, ukoliko je moguće, drugih relevantnih asocijacija akademske zajednice.

Posljednje, ali ne i manje važno, odnosi se na činjenicu da Agencija treba da istakne koristi koje će institucije imati ukoliko se uključe u zaštićeni sistem visokog obrazovanja. Jedno od pitanja bi bilo da se sistem kao takav još treba razvijati. Sa svim mjerama predostrožnosti koje su rezultat mog nedovoljnog znanja o stanju u BiH djeluje mi da je interakcija između visokoškolskih ustanova unutar države još ograničena, kao i unutarnja mobilnost studenata.

Preporuka 15

Uspostaviti i provoditi politiku komuniciranja kako bi se kod šire javnosti podigla svijest i dobila podrška u pogledu mandata i aktivnosti Agencije, kao i ciljevima visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini (koji se još trebaju definisati).

3.4 Odnos sa Vijećem za visoko obrazovanje i osiguranje kvaliteta u Republici Srpskoj

Moje znanje o Vijeću je nedovoljno. Ono što znam je vezano za razgovore koje sam vodio na Univerzitetu u Banjoj Luci.

Vijeće već postoji i ima pozitivan imidž. Tu je možda i rizik preklapanja, naročito uz podršku razvoju mehanizama unutarnjeg osiguranja kvaliteta. Agencija i Vijeće trebaju raditi na organiziranju odnosa i izbjegavanju bilo kakvih nejasnoća. U interesu je svih da se jasno izraze aktivnosti i Agencije i Vijeća.

Preporuka 16

Agencija i Vijeće bi trebali zajedno pokušati pojasniti njihove mandate i zadatke i izbjeći preklapanja.

4. Razmatranja u pogledu organizacije rada Agencije

Ovaj dio izvješća insistira na nekoliko tačaka koje mogu biti korisne prilikom kreiranja procedura i procesa koje koristi Agencija. Takođe, sugeriše pristup koje kriterije koristiti prilikom licenciranja i akreditacije novih institucija.

4.1 Uloga komisija i uloga Agencije

Agencija je predvidjela da će se uglavnom oslanjati na vanjske eksperte. Komisije bi trebale pisati izvješća i preporuke. Ova opcija je moguća, ali bi trebala biti planirana podrška komisijama od strane sekretara. Osim toga, Agencija će morati garantirati da su ishodi procedura evaluacije snažni i dosljedni. Ovo bi trebalo usmjeriti Agenciju u pravcu razvoja strategije i internih procedura kako bi vrednovala kvalitet i dosljednost rada komisije na koje će se oslanjati prilikom donošenja preporuka. U skladu s tim Agencija treba da razmotri profesionalizaciju pomoćnog osoblja. Uloga ovog osoblja bi bila pomoć komisiji u radu i osiguranje poštovanja procedura i metoda koje koristi Agencija.

Stalno osoblje je takođe važno za izgradnju unutarnje kulture kvaliteta u Agenciji.

Preporuka 17

Težiti balansiranoj aktivnoj uključenosti vanjskih eksperata i osoblja Agencije u procesu evaluacije (osigurati neovisno i kompetentno pojedinačno ocjenjivanje i dosljednu primjenu principa, kriterija, procedura i mehanizama za vrijeme ocjenjivanja).

Preporuka 18

Profesionalizacija pomoćnog osoblja Agencije za potrebe procesa evaluacije.

4.2 Pitanje jezika koji se koristi tokom procedura evaluacije

Agencija predviđa da će se tokom ovog procesa oslanjati uglavnom na međunarodne ekspertize. To je bez sumnje pravilan pristup. To će olakšati prihvatanje ocjenjivanja. Ipak, obavezno je pronaći pravu ravnotežu između stranih i domaćih stručnjaka. Domaći stručnjaci su neophodni jer poznaju specifičnosti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i zbog jezične barijere jer će, na primjer, biti veoma teško koristiti engleski jezik u svakom slučaju evaluacije.

Preporuka 19

Težiti uravnoteženoj uključenosti stručnjaka iz BiH i inozemstva. Razmotriti pitanje jezika prilikom konstituiranja komisija i priprema evaluacije.

Bruno Curvale
Tbilisi 28. juni 2009.